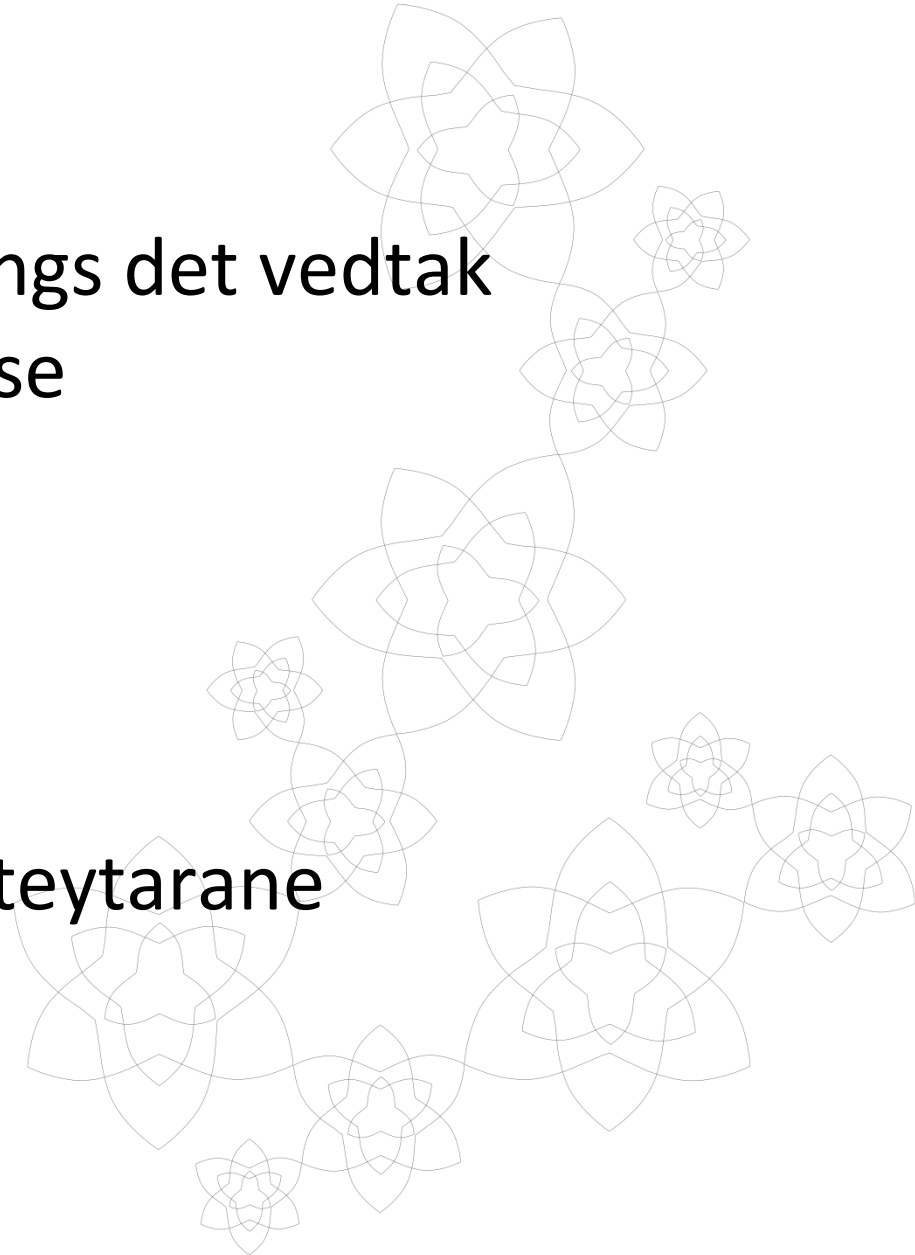

Vedtak om bruk av tvang og makt

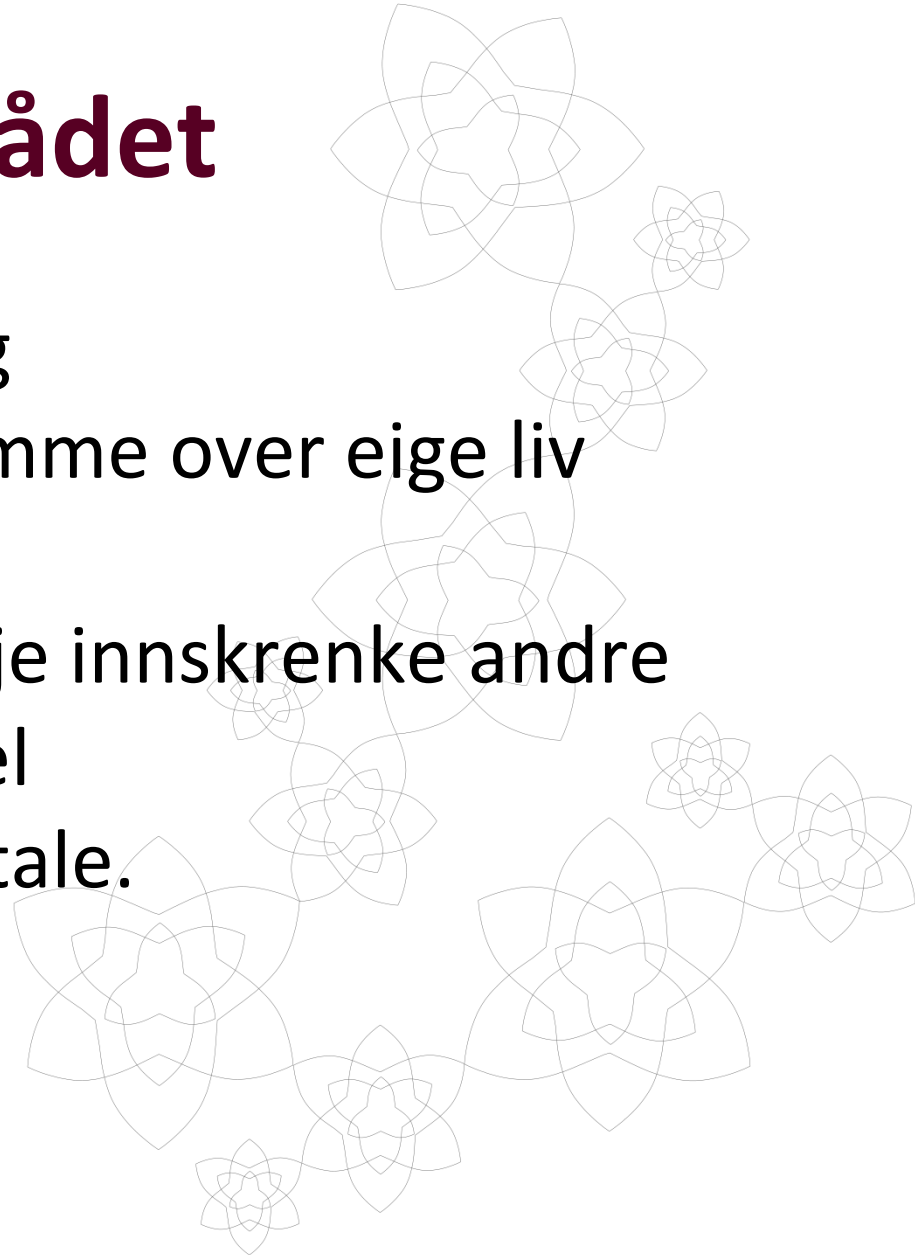
Plan

- Innleiing til området
- Kva er tvang – når trengs det vedtak
- Beslutningskompetanse
- Førebyggjande arbeid
- Førebuing av vedtak
- Skrive vedtak
- Tillegg til vedtaket
- Kompetnse hos tenesteytarane

Innleiing til området

- Rett til liv utan tvang
- Rett til sjølv å bestemme over eige liv
- Legalitetsprinsippet
  - Offentlege kan ikkje innskrenke andre sine liv utan heimel
    - Lov, forskrift, avtale.

Når trengs det vedtak

§ 9 -2

Tre vilkår

1. Må innehalde tvang eller makt
2. må vere som ledd i tenester etter § 3-2
3. personen det gjeld må ha psykisk utviklingshemming

Kva er tvang og makt

Rundskriv punkt 4.2.5 (frå s. 52)

- Subjektiv tvang
  - Tiltak som personen **motsett** seg (4.2.5.2)
- Objektiv tvang
  - Tiltak som **er så inngripende** at dei uansett må reknast som tvang (4.2.5.3)
    - Inngripande varslingsystem (4.2.5.4)

Tilrettelegging? (s. 55)

Tvang mot barn

Rundskriv punkt 4.2.6

Grense mellom tvang og foreldreansvar

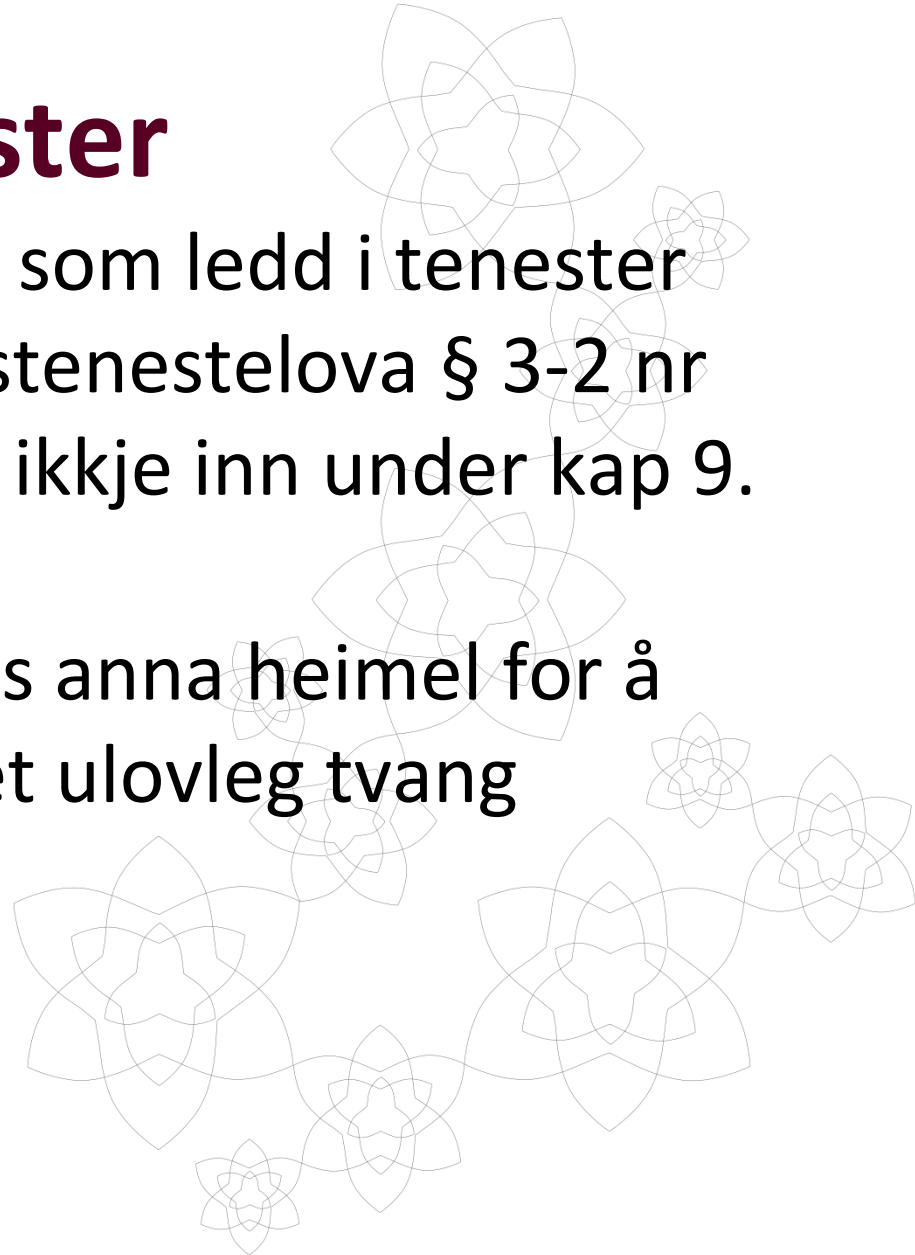
Som ledd i tenester

Tvang som ikkje brukes som ledd i tenester etter helse- og omsorgstenestelova § 3-2 nr 6 bokstavane a til d fell ikkje inn under kap 9.

Det vil seie at det trengs anna heimel for å gjere det, og ikkje er det ulovleg tvang

Skole (4.2.3)

BPA (4.2.4.3)

Helsehjelp

Helsehjelp (4.2.4.4)
særleg epilepsiovervaking

Vurdering av kva som er hovudformålet med tiltaket

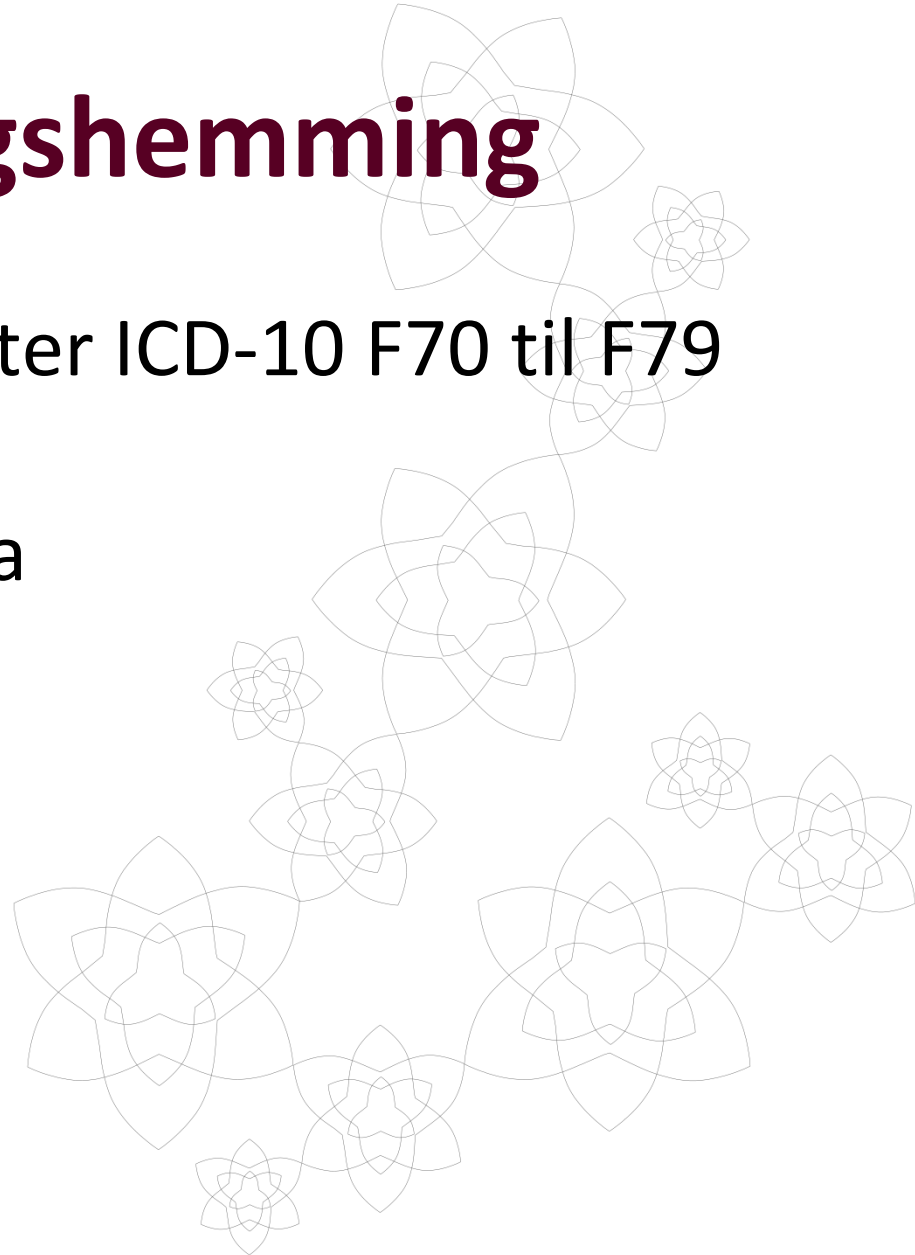
Er tiltaket vurdert som helsehjelp er rett heimel pasient og brukarrettslova § 4-6 og kapittel 4a med eigne saksbehandlingsreglar

Psykisk utviklingshemming

Det vil seie diagnose etter ICD-10 F70 til F79

Om ikkje gjeld ikkje lova

Beslutningskompetanse

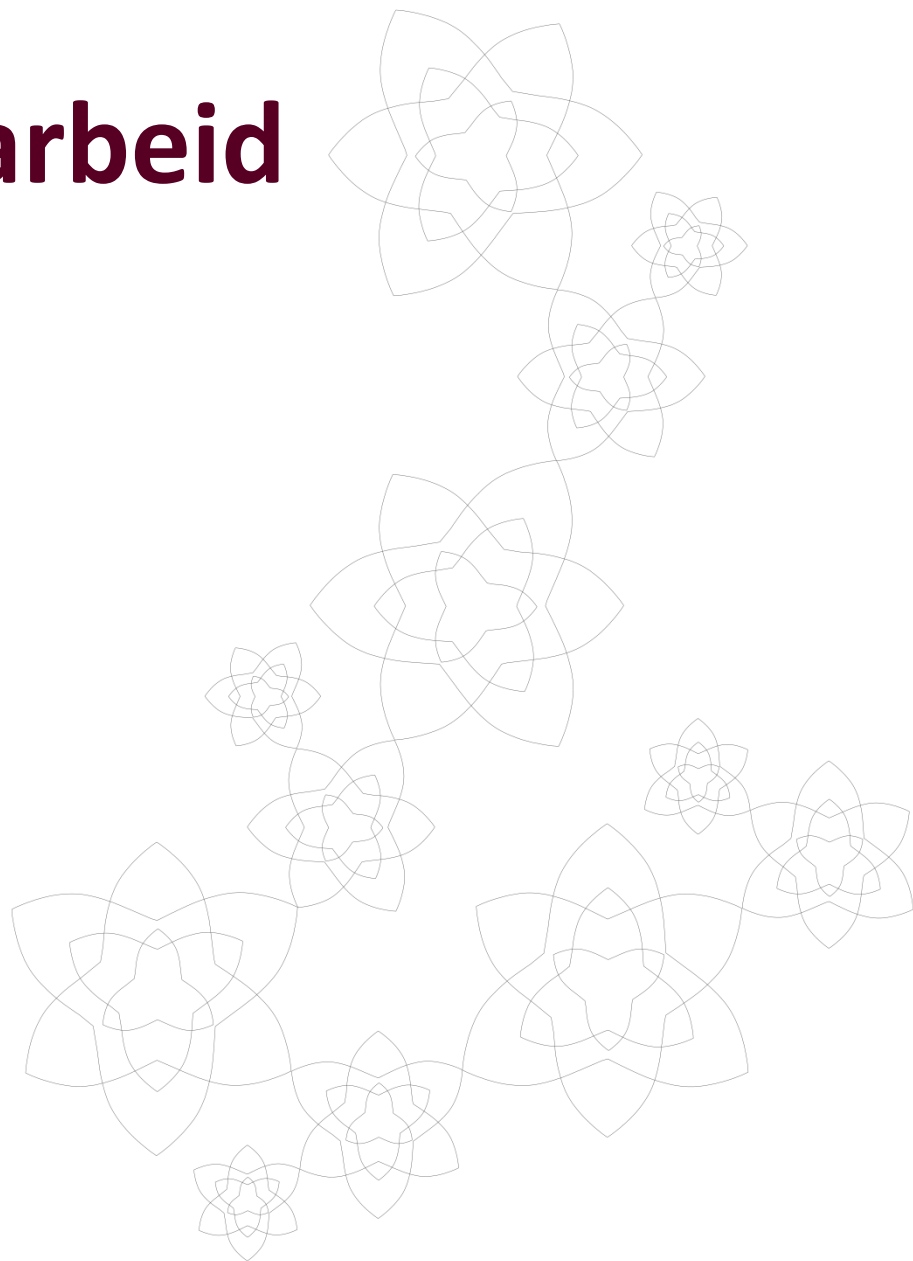
Retten til sjølv bestemme over eige liv sett opp mot kva som objektivt er til det beste for personen.

Rundskriv punkt 2.2, særleg 2.2.4

Det må alltid vurderast kva personen kan forstå og vere med å sjølv bestemme.

Førebyggjande arbeid

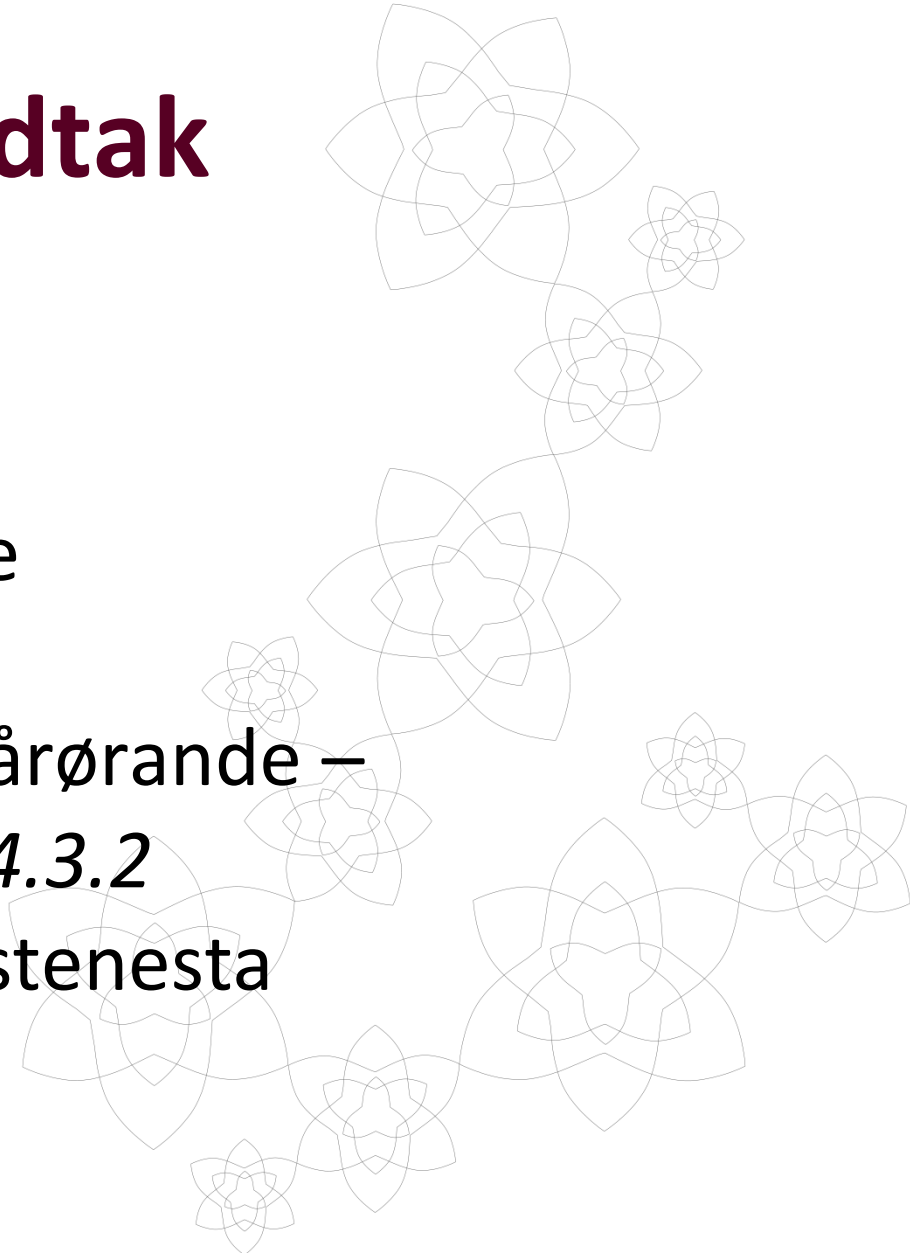

Førebuing av vedtak

Før vedtakskriving:

- Involver brukar/verje
- Involver pårørende
  - Kven er næraste pårørende –
rundskrivet punkt 4.3.2
- Involver habiliteringstenesta

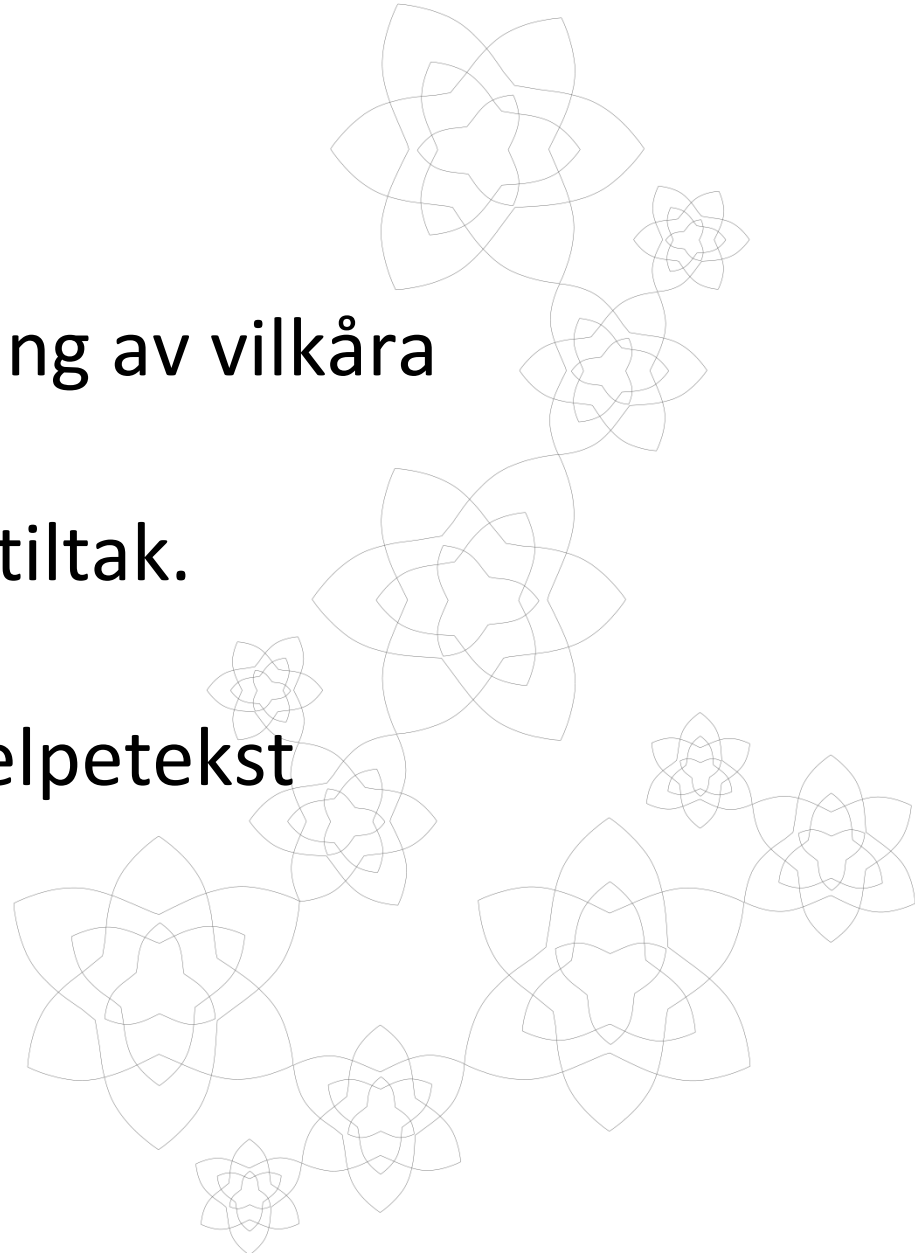
Ny vedtaksmaal

Kronologisk gjennomgang av vilkåra

Del 1 felles

Del 2 særskilt for kvart tiltak.

Eige dokument med hjelpetekst

Vedtaksmalen –

1. Personopplysningar

- Forklar kven er personen det skal ytast tvang mot.
- Kva for serlege behov har han eller ho
- Kva type tenester mottek han eller ho
- Korleis er pårørande og verje involvert

Vedtaksmalen

2. Om tiltaket

Kva meiner personen det gjeld om tiltaket

Rundskrivet punkt 4.3

Tiltaket skal utformast i samarbeid med
personen det gjeld.

Kva type tiltak er det

Malen punkt 2.1.4

Rundskrivet punkt 4.5.6

- skadeavvergende tiltak i naudsituasjonar (bokstav a)
- planlagte skadeavvergende tiltak i gjentatte naudsituasjonar (bokstav b)
- som tiltak for å ivareta grunnleggjande behov, herunder opplærings- og treningstiltak (bokstav c)

Vilkår for bruk av tvang

Vesentleg skade

Rundskriv punkt 4.5.3

Fysisk skade

Psykisk skade

Sosial fornedring

Skade på andre

Materielle/økonomiske skader

Vilkår for bruk av tvang

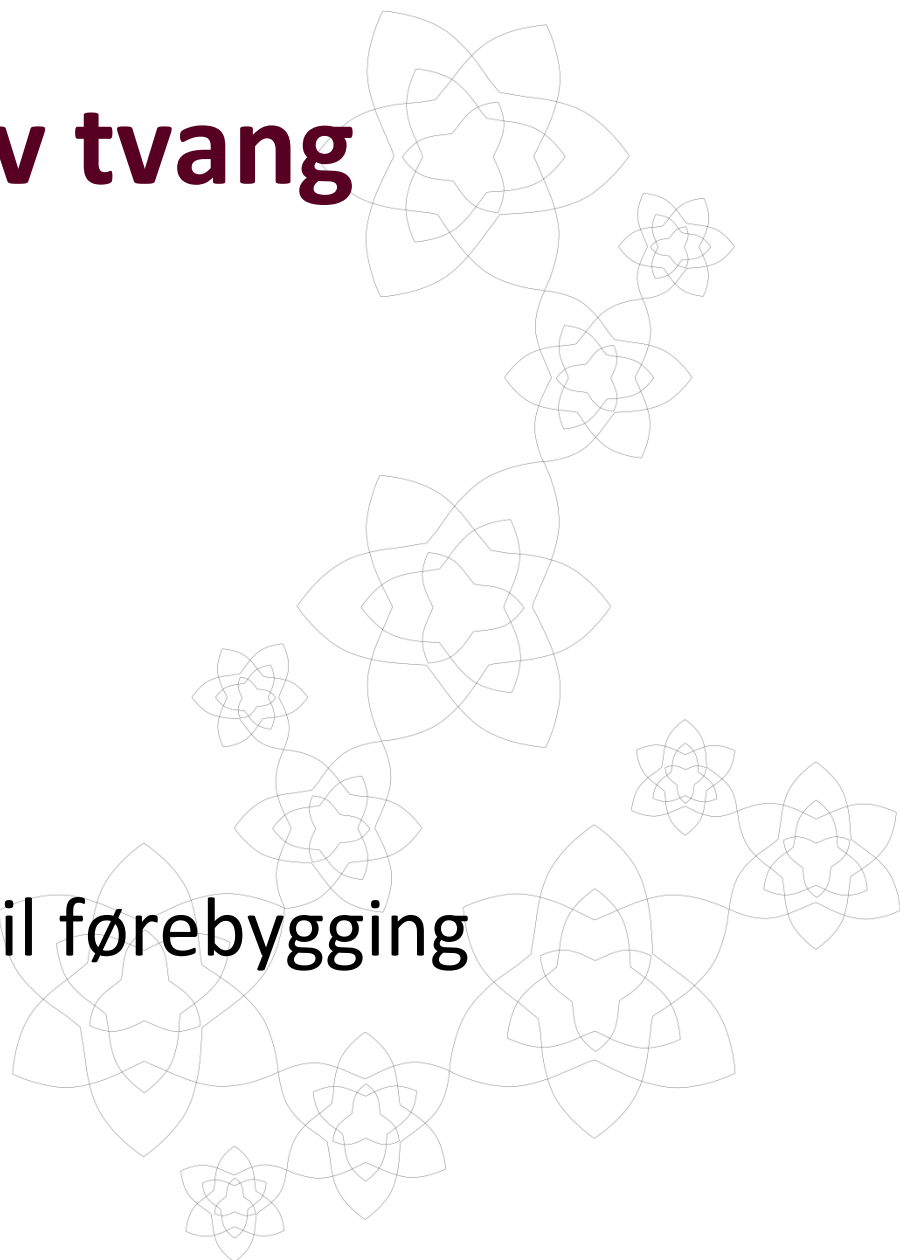
Andre løsninger

Rundskriv punkt 4.5.2

Krav om evaluering

Unntak (4.5.2.3)

Samanlign med kravet til førebygging

Vilkår for bruk av tvang

Forholdsmessigheit

Ikkje gå lenger enn naudsynt

Rundskriv punkt 4.5.4

Vilkår for bruk av tvang Fagleg og etisk forsvarleg

Rundskriv punkt 4.5.5

- Metodar (4.5.5.1)
- Tiltak og verkemiddel (4.5.5.2)
- Gjennomføring (4.5.5.3)

Tilleggsvilkår ved særleg inngripande metodar

Rundskriv punkt 4.6

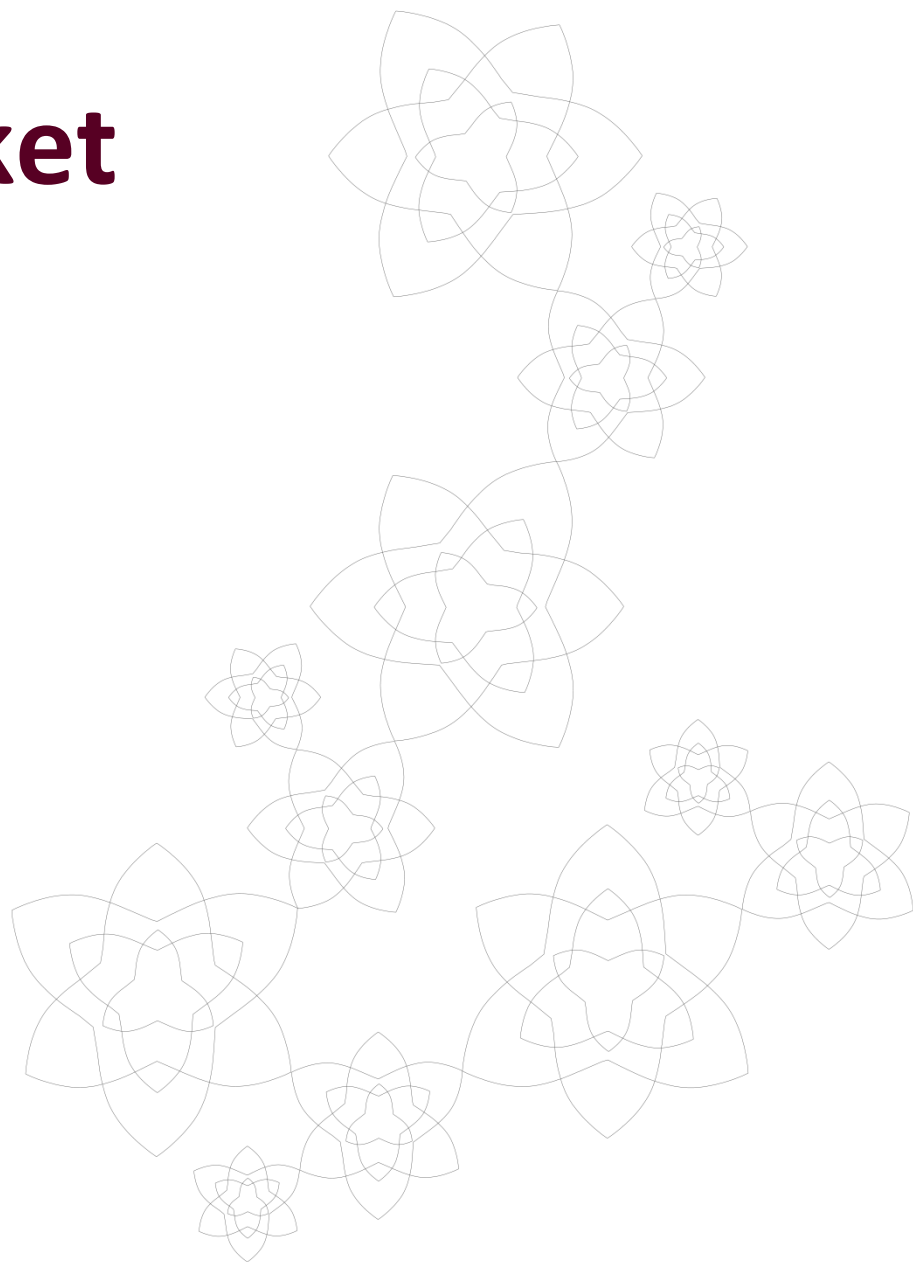
- Mekaniske tvangsmiddel (4.6.2)
- Skjerming (4.6.3)
- Opplærings og treningstiltak (4.6.4)

Tillegg til vedtaket

Malen punkt 4

Kompetanse hos tenesteytarane

Kravet om to tenesteytarar (4.9.4)

Utdanningskrav (4.9.5)

- Dispensasjonssøkandar (4.9.5.3)

